Največji slovenski dnevnik v Združenih državah
Velja za vse leto - - - $6.00
Za pol leta - - - - - $3.00
Za New York celo leto - $7.00
Za inozemstvo celo leto $7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3—3878 | Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1870 | TELEFON: CHelsea 3—3878

NO. 224. — ŠTEV. 224. | NEW YORK, MONDAY, SEPTEMBER 25, 1933. — PONEDELJEK, 25. SEPTEMBRA 1933 | VOLUME XLI. — LETNIK XLI

ZVEZNA VLADA BO POMAGALA NEZAPOSLENIM

PREDSEDNIK AM. DEL. FEDERACIJE BO PRIPOROČIL NA KONVENCIJI BOJKOT HITLERJEVE NEMČIJE

Ta teden bo začela skrbeti vlada za tri milijone petstotisoč siromašnih družin. — Poleg živil in obleke bodo dobivali nezaposleni tudi premog. — Prihodnja konvencija Ameriške Delavske Federacije bo zavzela stališče proti nemškim fašistom.

WASHINGTON, D. C., 23. septembra. — Iz precej zanesljivega vira se je izvedelo, da namerava zvezna vlada preskrbovati nezaposlene tudi s premogom. Dosedaj je bilo določeno, da jih bo uprava za agrarno reformo preskrbovala s svinjskim in govejim mesom, mlečnimi izdelki in blagom.

V kratkem se bo oglasil pri predsedniku odbor državljanov iz Pennsylvanije, ki mu bodo predlagali, naj razdeli med nezaposlene trideset milijonov ton trdega premoga.

Zaenkrat je določeno, naj se razdeli med nezaposlene za petinsedemdeset milijonov dolarjev najnujnejših potrebščin.

WASHINGTON, D. C., 24. septembra. — Predsednik Roosevelt je pozval na konferenco v Beli hiši finančne voditelje dežele. Ž njimi se bo posvetoval o ogromnih kreditih zvezne vlade in o finančnem gospodarstvu v splošnem.

Iz precej zanesljivega vira se je izvedelo, da vlada ne bo priporočila inflacije kot univerzalno sredstvo za pomoč, pač pa hoče izvesti potom zveznih kreditov počasno zvišanje cen. V to svrho bo posodila vlada trgovcem in farmerjem ogromne vsote denarja.

WASHINGTON, D. C., 24. septembra. — Iz mesečnega poročila zvezne rezervne oblasti je razvidno, da je izza srede meseca julija dobilo na stotisoče oseb delo in da delajo za višje plače. Izboljšanje je opaziti brez razlike v vseh industrijah.

DETROIT, Mich., 23. septembra. — William L. Mills, načelnik N. R. A. odbora v predmestju Dearborn, je izjavil nocoj, da bo začel njegov urad preiskovati pritožbe, ki so se pojavile proti Ford Motor Company.

Delavci se pritožujejo, da jih odpuščajo iz Fordove tovarne in jemljejo na delo člane Ameriške legije.

Zelo se pritožujejo tudi proti prenapornemu delu. Delavec mora delati ko črna živina in je za vsako najmanjšo nerednost odpuščen iz službe.

WASHINGTON, D. C., 23. septembra. — Predsednik Ameriške Delavske Federacije, William Green, je rekel, da bo konvencija Federacije, ki se bo sestala dne 2. oktobra v Washingtonu, zavzela stališče proti Hitlerjevi Nemčiji.

Ameriški delavski voditelj je označil Hitlerjev režim za nekaj srednjeveškega in za sramoten madež na civilizaciji.

V Nemčiji vlada terorizem, ki je napovedal takorekoč javno vojno vsakemu delavskemu gibanju. Mnogo delavskih voditeljev je v ječi, mnogo je izgnanih, nekatere so pa celo umorili.

— Bojkot je edino sredstvo, — je dejal Green, — da se pokaže nemškim tiranom, kakšno mnenje ima ostali svet o njih.

— Iz prve roke imam poročila, da je Hitlerjeva diktatura odločna nasprotnica vsakega delavskega gibanja. Ta poročila bom predložil konvenciji in zatrdno upam, da bo izvršilni odbor priporočil splošni bojkot nemškega blaga.

Nadalje je rekel Green, da nemški fašisti mučijo in preganjajo družine oziroma sorodnike onih delavskih voditeljev, katerim se je posrečilo pobegniti iz Nemčije. Nemški delavci so dandanes popolnoma sami sebi prepuščeni. Vladi niti ne um ne pride, da bi se brigala za njihove upravičene zahteve.

Velika ruska naročila v Ameriki

DUHOVNIK DELI ODVEZO V PREMOGOVNIKU

V rovu se je zrušil steber. Trije majnerji so bili zakopani. — Duhovnik jih je našel žive.

Hazleton, Pa., 24. septembra. Trije majnerji, katerim je kamenje, ki se je odtrgalo od stropa, odrezalo pot iz rova Glen Alden Coal Company pri Tesekow, so bili rešeni nepoškodovani, dasi so stali v vodi do vratu.

Majnerji so bili vjeti v rovu, ko se je podrl steber, vsled česar se je zrušilo kamenje, in zemlja ter jim je bil zaprt edini izhod iz rova.

Delavci, ki si delali ves dan, so skozi nasip izkopali luknjo, skozi katero se je splazil duhovnik Felix Levuda, da bi zasutim majnerjem podelil poslednje zakramente katoliške cerkve, ker so bili vsi mnenja, da so že mrtvi.

Toda duhovnik je vse tri majnerje zagledal žive nedaleč od svoje odprtine. Stali so na vzvišenem prostoru v vodi do vratu. Duhovnik čakajoči množici prinesel novico, da so majnerji vsi živi. Drugi majnerji so nato zlezli skozi odprtino in vrgli svojim ponesrečenim tovarišem vrvi, s katerimi so jih potegnili na varno.

LINDBERGH NAVDUŠENO POZDRAVLJEN

Ruska vlada je sprva nameravala slavnega ameriškega letalca ignorirati, pozneje se je pa premislila. — "Izvestja" o Lindberghu.

Moskva, Rusija, 24. septembra. Ko je Charles A. Lindbergh izvršil svoj zgodovinski polet v Pariz, je sovjetsko časopisje omenilo ta dogodek samo s štirimi vrstami tri dni pozneje. Poleg tega pa je bil zgodovinski polet označen za buržoazno bahanje in senzacijo.

Ko je prišla vest, da namerava Lindbergh priti v Ljeningrad, je bilo v časopisih oznanjeno, da ga vladni zastopniki ne bodo pozdravili. In ko je s svojo soprogo prišel v Ljeningrad, so ga pozdravili samo avijatiki na letališču. Pozneje sta oba hodila po ulicah, ne da bi ju kdo poznal.

V soboto pa so nenadoma prinesla "Izvestja" na prvi strani velško sliko Lindbergha in njegove žene ter dolg članek o Lindberghovih zaslugah v avijatiki. Napis v velikih črkah nad člankom se je glasil: "V U. S. S. R. je priletel slavni ameriški letalec Charles A. Lindbergh".

Sovjetska vlada se je nenadoma premislila. Sedaj se vrše velike priprave, da ga bodo ob prihodu v Moskvo z velikimi častmi sprejeli vladni zastopniki in prebivalstvo.

NEPOTREBNO TROŠENJE

Zvezna vlada je kupila 3,000,000 mladih prašičev. — Predelali so jih v svinjsko krmo, ki so jo zmetali v kanale.

Washington, D. C., 24. septembra. — Cviljenje mladih prašičev, ki si šli na trg kot del vladnega načrta, da zniža število živine in zviša ceno za farmerje, je pričelo zveneti v ušesih administracije za odpomoč farmerjem. Celi načrt je bil velik pogrešek, ki je dal najbolje orožje kritikom vlade.

Prihodnji teden bo končan vladni načrt za klanje prašičev. In načrt pravične kritike je naslednji: Ko je na tisoče ljudi lačnih, je vlada kupila skoro 3 milijone mladih prašičkov ter jih je predelala v umetni gnoj in prašičjo krmo. Prav nič od tega niso dobili oni, ki trpe lakoto.

In prišlo je še hujše, ko so velike klavnice sporočile vladi, da ne morejo več spravljati v skladišče svinjske hrane, ki so jo napravili iz mladih prašičev in jim je zato vlada dovolila, da smejo zmetati to krmo v kanale. In to se je zgodilo.

Poljedelski department je skušal prikriti zle uspehe tega klanja, toda iz Bele hiše je prišlo naročilo za preiskavo, zakaj so "izvedenci" zatrjevali, da krma, ki se izdeluje iz mladih prašičkov, ki tehtajo manj kot 80 funtov, nima dovolj redilne snovi. S tem ni zadovoljna predsednikova soproga Mrs. Eleanor Roosevelt, ki hoče vdeti, zakaj so bili zaklani prašiči pometani v reke in morja, dočim majnerji in njihove družine stradajo v krajih West Virginije, katere je pred kratkim obiskala.

Farmerji osrednjega zapada so zlobno izkoriščali položaj. Radevolje so prodajali mlade prašičke, toda niso hoteli prodati plemenskih svinj. To pa je bilo popolnoma izjalovljenje vladnega načrta. Vladni izvedenci so namreč dognali, da morajo farmerji prodati vladi 1,000,000 plemenskih svinj, ki bi imele mladiče prihodijo pomlad, po $4. Farmerji pa so preračunali, da morejo napraviti mnogo več dobička z prašički kot pa z odraslimi prašiči in so vladi prodali samo 75,000 plemenskih svinj.

LINČANJE NA JUGU

Tuscaloosa, Ala., 24. septembra. — Pod jamščino se je nahajal na prostem zamorec Dennis Groos, ki je bil obdolžen, da je posilil neko belopolto deklico. Danes je vdrlo v njegovo stanovanje dvanajst moških, ki so ga odvedli in ustrelili.

ZAHAROFF JE NEVARNO ZBOLEL

Pariz, Francija, 24. septembra. Sir Basil Zaharoff, ki je najbobatejši mož na svetu in je znan kot "skrivnostni mož Evrope", je nevarno zbolel na svojem gradu Balincourt blizu Pariza. Zaharoff trpi na zapiranju vode.

Naročite se na "GLAS NARODA" največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

RAZOROŽITVENA KONFERENCA

Francija, Anglija in Zdr. države so se zedinile glede oborožitve. — Nadzorstvo bo trajalo štiri leta.

Pariz, Francija, 24. septembra. Francoski kabinet je soglasno odobril začasni sporazum glede oborožitve, ki je bil sklenjen med Združenimi državami in Francijo.

Uradno poročilo pravi, da ministrski predsednik Daladier ne bo šel v Ženevo na razorožitveno konferenco. Francijo bo zastopal zunanji minister Paul-Boncour.

Na predlog ameriškega posebnega poslanca in delegata Normana H. Davisa so se francoski zunanji minister Paul-Boncour in angleški zunanji minister Sir J. Simon skupno z Davisom sporazumeli glede začasnega načrta za nadzorovanje oborožitve. Italija je po svojem poslaniku pristala v ta sporazum.

Sporazum sloni na sledečih točkah:

1. Štiriletna poskusna doba za nadzorovanje oborožitve.
2. Obljuba Francije, da bo znižala svojo oborožitev pod pogojem, da nadzorni sporazum ne bo kršen tekom te dobe.
3. Mornariška oborožitev ostane, kakor to določa washingtonska in londonska pogodba, ki ostaneta v veljavi do leta 1935.

OBRAVNAVA V LIPSKEM

Obtoženi zanikujejo vsako krivdo. — Obtoženi Dimitroff se je hotel v zaporu usmrtiti. — Pretnja presedujočega sodnika.

Lipsko, Nemčija, 24. septembra. Pri obravnavi proti petim komunistom je prišlo med predsedujočim sodnikom in Bolgarom Georkijem Dimitroffom do ostrega besednega boja. Dimitroff je rekel, da bi se bil v zaporu usmrtil, ako bi imel za to priložnost.

Dimitroff in Blagoj Popoff sta odločno zanikala, da bi zanetila požar v palači nemškega državnega zbora.

Predsedujoči sodnik Wilhelm Buenger je Dimitroffu opetovano očital, da je preveč predrzen in mu je zagrozil z mnogo strožjim postopanjem.

Značilno je bilo Dimitroffovo obnašanje, ko se je samo smejal na sodnikovo vprašanje, na kakšno kazen je bil obsojen na Bolgarskem.

(Dimitroff, kakor tudi ostala dva njegova tovariša Popoff in Vasil Taneff, je bil obdolžen, da je v Sofiji z bombo razstrelil katedralo in je bilo pri tem ubitih 200 ljudi).

— Slišal sem, da sem bil obsojen na smrt, — je odgovoril Dimitroff, — toda to me ne briga. Obsodba nima nikakega pomena.

Tedaj ga je sodnik Buenger zavrnil z besedami:

— Dimitroff, naučiti se morate dveh stvari: biti dostojen in se mirno obnašati. Drugače pri nas ne boste ničesar dosegli.

PRIZNANJE SOVJETSKE UNIJE JE SEVEDA PRVI POGOJ

WASHINGTON, D. C., 24. septembra. — Po uradnih poročilih je Rusija pripravljena naročiti v Združenih državah za najmanj tisoč milijonov dolarjev poljedelskih in industrijskih izdelkov. Nakup 500,000 bal bombaža je samo kaplja v morje v primeri z naročili, ki bodo sledila, kadar Združene države priznajo Rusijo.

Rusija potrebuje v drugem petletnem načrtu 18,750 milj novih železniških prog, 7000 lokomotiv, 2000 tovornih električnih lokomotiv, 260,000 tovornih železniških voz, 1000 parnih strojev, 50 milijonov potniških železniških voz in 5,700,000 ton jeklenih železniških tračnic.

Tekom prvega petletnega načrta je Rusija izdala samo za prevoz po vodi $644,000,000. Načrt za drugo petletka zahteva trojno množino. Rusija bo zgradila mnogo kanalov, hidroelektričnih naprav in bo elektrificirala železnice.

Zgrajenih bo več tisoč milj cest in medtem, ko je vlada v zadnji petletki za prevoz z avtomobili izdala $707,000,000, bo v drugi petletki izdala še mnogo več.

Dosedanji zračni promet Rusije znaša 31,000 milj, v drugi petletki pa bo povišan na 180,000 milj in bo potrebovala mnogo aeroplanov.

Rusija bo potrebovala veliko množino težkih strojev in ameriški vladi je bilo pojasnjeno, ako dobi ta naročila, bo imela dovolj dela prihodnjih pet let.

Ker ima Rusija 160,000,000 prebivalstva, ki vedno narašča in meri petino cele zemlje in se sedaj nahaja v središču narodnega razvoja, kakoršnega še ni videl svet, je vsled tega najboljše tržišče, kakoršnega ne bo več še mnogo let.

Brez priznanja sovjetske vlade je trgovina nemogoča, kajti delovati morajo poslaniška in konzularna zastopstva in banke, kar brez priznanja ni mogoče.

Vsaka druga država se je že okoristila s trgovino z Rusijo, ker jo je priznala, med velikimi državami so še edino Združene države, ki to priznanje zavlačujejo.

BOJKOT NEMŠKEGA BLAGA

Washington, D. C., 24. septembra. — Predsednik American Federation of Labor, William Green je oznanil, da bo na konvenciji 2. oktobra predlagal bojkot nemškega blaga, ker nemška vlada zatira nemško delavsko gibanje.

OVEN UBIL VOLKA

Sault St. Marie, Ont., Canada, 24 septembra. — Farmer Ed Mayer iz Noelville pripoveduje, kako je oven usmrtil volka.

Mayer je pogrešil več ovac ter je zelo pazil na svojo čredo. Nekega dne zapazi, da je med čredo velik nemir. Naglo steče k čredi in vidi, kako je velik oven zasadil svoje roge v volka, ki se je zagrizel v vrat ovce. Volk je poginil, ker mu je oven zlomil tilnik.

FRANCOSKI POSLANCI V RIMU

Lyon, Francija, 24. septembra. Bivši francoski ministrski predsednik Edouard Herriot je resno zbolel. Zdravniki so odredili, da mora ostati najmanj teden dni v postelji.

JAPONSKA BO POVEČALA ARMADO

Povečala bo armado za štiri divizije. — Preti ji "resen mednarodni položaj". — Boji se ruske vojske.

Tokio, Japonska, 24. septembra. — Japonska vlada je naznanila, da je potrebno, da poviša svojo armado za štiri divizije, katere je opustila leta 1925, na 21 divizij, ker ji pretijo "resni mednarodni položaji". Vojaške oblasti so sklicujejo na vojaško moč sovjetske Rusije, na protijaponsko razpoloženje na Kitajskem in na njeno odgovornost za obstoj in neodvisnost Mančukuo.

Ta načrt ba izveden leta 1935. Kabinet temu vojaškemu načrtu ne bo nasprotoval, kajti ve, da bi s tem izgubil vojaško podporo in bi moral odstopiti.

Japonska armada je bila izza svetovne vojne že dvakrat znižana in sicer leta 1922, ko je bilo znižano število vojaštva in leta 1925, ko je bila znižana na sedanjih 17. divizij.

Bodoče povečanje japonske armade je v soglasju z naznanilom japonskega vojnega ministrstva v decembru lanskega leta. S tem hoče Japonska doseči najvišjo dovoljeno ji vojaško silo 230,000 mož, medtem ko šteje njena sedanja armada 215,000 vojakov.

Vojni minister general Araki zagovarja povečanje armade s tem, da ima Rusija v svojem novem petletnem načrtu znatno zvišanje armade, da je Kitajska zaradi osvojitve Mandžurije Japonski sovražna, da izstop Japonske iz Lige narodov postane pravomočen leta 1935 obenem s potekom londonske mornaroške pogodbe in da ima Japonska vsled mančukuo-japonske pogodbe veliko odgovornost za neodvisnost Mančukuo.

Tokio, Japonska, 25. septembra. Japonska vlada se ne zmeni za protest sovjetske vlade, da namerava Mančukuo prevzeti v svojo upravo vzhodno kitajsko železnico. Japonska vlada trdi, da je Mančukuo samostojna država in da mi odgovorna za njene čine. Vsled tega je mnenja, da protest ni bil naslovljen na pravo vlado.

ČUDNA SPALNA BOLEZEN

Chicago, Ill., 25. septembra. — Dvesto zdravnikov proučava spalno bolezen lepe, 28 let stare Patricije Maguire, ki že nepreneho ma spi 19 mesecev.

Diha, kot bi spala in njena lica so rdeča, kot vsakega zdravega človeka.

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President L. Benedik, Treas.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja za Ameriko in Kanado $6.00	Za New York za celo leto $7.00
Za pol leta $3.00	Za pol leta $3.50
Za četrt leta $1.50	Za inozemstvo za celo leto $7.00
	Za pol leta $3.50

Subscription Yearly $6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemši nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3—3878

KAM S PROSTIM ČASOM

Kapitalisti imajo vedno dosti skrbi. Če jih nimajo, si jih pa znajo preskrbeti.

Ko je administracija NRA določila krajši delovni čas, jih je zaskrbelo: —

— Ja, kaj bo pa delavec počel s svojim prostim časom? Saj bo moral od dolgega časa poginiti, če bo delal samo šest ur na dan.

To vprašanje je zelo značilno za kapitaliste.

Ko je bilo še pred kratkim v deželi dvanajst milijonov nezaposlenih, torej dvanajst milijonov ljudi, ki so bili po štiriindvajset ur na dan brez dela in zaslužka, ni padlo nobenemu kapitalistu v glavo, da bi vprašal, kaj počne delavec v teh štiriindvajsetih urah prostega časa.

SLOVENŠČINO HOČEJO ODPRAVITI

V Jugoslaviji se je začela agitacija za edinstven jezik. Srbščino, hrvaščino in slovenščino naj nadomesti "jugoslovanščina".

Pravijo, da je to potrebno, da bodo Jugoslovani tesneje skupaj zvarjeni in da bo Jugoslavija varna za vedno.

Agitacijo so začeli nekateri prenapeteži — med njimi je tudi precej slovenskih inteligentov — profesorjev in učiteljev, ki v svojem slepem navdušenju za jugoslovanstvo ne vedo, kaj bi počeli in so pripravljeni žrtvovati na oltarju svojega fanatizma naše najsvetejše — našo materinščino.

Slovenščina je sama po sebi jugoslovanski jezik; istotako tudi srbohrvaščina.

Toda jugoslovanščina? Kje je, kdo jo pozna, čegav materin jezik je jugoslovanščina?

Na glavni skupščini Jugoslovanske Učiteljske Zveze, ki se je pred kratkim vršila v Ljubljani, je bila sprejeta resolucija, naj se učitelji lotijo izdelave edinstvenega jugoslovanskega književnega jezika.

To je lahko rečeno, toda vsaka taka "izdelava" se bo izobličila v čudno, neokusno spakedralo, ki bi se ga moral vsak pošten Slovenec, Hrvat in Srb sramovati.

Narod in državo drži skup le iskrena ljubezen in skupna korist, ne pa besede, najmanj pa umetno ustvarjene, nepristne, prisiljene besede.

Slovenska materinščina in slovenska knjiga rasteta iz srčne krvi slovenskih mater, sta duša slovenskih družin in morata ostati duša slovenskega kulturnega življenja.

HITLER IN DOLLFUSS

V Evropi sta dve nemški državi: Nemčija in Avstrija. Vsaka ima svojega diktatorja: Nemčija Hitlerja, Avstrija pa Dollfussa. Obema je tekla zibelka v bližini Dunaja. Oba sta avstrijska Nemca.

Hitler, po čegar žilah se pretaka židovska kri, je zahrepenel po čisti, izkristalizirani, vse Nemce obsegajoči Nemčiji. Dollfuss je pa bolj skromen in bi bil povsem zadovoljen, če bi mogel obdržati pod svojo komando žalosten ostanek nekdaj mogočne avstro-ogrske monarhije.

V teh svojih prizadevanjih iščeta oba zaveznikov. — Italija se je obema ponudila, za Italijo pa Vatikan. Poleg Italije in Vatikana je dobil Dollfuss še Francijo na svojo stran. In morda še koga drugega dobi, če bo pameten.

Hitler bo s svojo sedanjo politiko zastonj iskal nadaljnih zaveznikov. Sam ne bo kaj prida opravil — z Italijo in z Vatikanom si pa ne bo dosti na boljšem.

Iz Slovenije.

Osem žrtev letalske nesreče.

Jugoslovansko civilno letalstvo je 12. septembra po šestih letih delovanja brez slehrne nesreče, po enem milijonu preletenih kilometrov v rednem prometu plačalo po črni seriji mnogih nesreč, ki so vprav letos zadele civilno letalstvo različnih držav, svoj težki tribut v osvajanju zraka. Dne 12. septembra ob 6.20 je startalo trimotorno letalo "Farman" Društva za letalski promet na ljubljanskem letalskem pristanišču za polet proti Sušaku. Pilotiral je Viktor Nikitin, mehanik je bil Spiro Trkuljo, v letalu pa je bilo šest potnikov, in to: Anton Lušin, borzni senzal, Ivanka Pillerjeva, učiteljica, Vladimir Štrekelj, tehnik in Ivan Kosler, graščak vsi iz Ljubljane; Ivan Žuraj, lesni trgovec in industrijec iz Slov. Bistrice, in Georg König, trgovec iz Nürnberga v Nemčiji.

Letalo in motorji so bili pripravljeni za polet že 11. septembra zvečer, podvrženi pa so bili predpisani preizkušnji naslednjega dne zjutraj pred poletom samim. Vse je bilo v popolnem redu. Meteorološka poročila so se glasila ugodno. Vsa pot do Sušaka je bila odprta, nebo vedro, brez vetra in oblakov. Na letališču je okrog 6. ure zjutraj ležala megla, ki pa se je razgubljala, tako da je ob 6.20, ko je letalo startalo, bilo letališče brez megle. Po pravilnem startu se je letalo dvignilo in se upotilo v pravilnem pravcu proti Sušaku. Čez čas se je izgubilo v jutranji kopreni, vendar se je izprva čul zvok pravilnega delovanja motorjev. Kake tri minute po startu pa se je naenkrat začulo pojačeno brnenje motorjev, ki so takoj nato prenehali delovati in že je sledil strahovit tresk. Vsem na letališču in v okolici je bilo jasno, da se je zgodila nesreča. Z letališča so vsi pohiteli v pravcu, odkoder se je čul pok. Kilometer južno od letališča ob zidu umobolnice je ležalo letalo v ruševinah. Vse osebe, ki so bile v njem, so bile na mestu mrtve.

Uradna strokovna komisija, ki je na licu mesta vse ogledala, je ugotovila, da ni bilo nikake napake v letalskem gradivu, niti v organizaciji prometa. V kolikor se vobče more predpostavljati, da je pilotska napaka povzročila nesrečo, če ni vsega krivo le usodno naključje — posledica nepredvidljivih vzrokov, zaradi katerih trpi ne samo letalstvo, temveč promet vobče — možno napako torej je plačal z lastnim življenjem eden izmed jug. najboljših pilotov, ki je kot človek in kot strokovnjak užival največji ugled.

Šest let za umor brata.

Pred malim senatom mariborskega okrožnega sodišča se je zagovarjal 30-letni kolar Jože Cizerl iz Smolincev pri Sv. Antonu v Slovenskih goricah zaradi uboja lastnega brata Janeza. Jože je imel ljubavno razmerje z Marijo Pučkovo, ki jo je pa začel zadnje čase zalezovati njegov brat Janez. Zato je Jože sklenil, da se nad njim maščuje in izkoristil je to priliko 9. julija. Med prepirom je brata zabodel v trebuh. Pri sedanji razpravi je dejanje priznal, zagovarjal se je pa s silobranom, česar pa sodišče ni upoštevalo in je bil obsojen na 6 let težke ječe ter trajno izgubo državljanskih pravic.

Trije vlomi v eni noči.

V vasi Kleče pri Žužemberku so bili nedavno v eni noči izvršeni trije predrzni vlomi, zaradi katerih so bili takoj osumljeni Brajdiči, ki so bivali tedaj v šmihelski občini. Vlomilci so iz treh hiš odnesli poleg živil tudi mnogo obleke in posteljnega perila. Orožniki so nekaj osumljenih ciganov že zaprli, drugi pa so izginili iz občine.

Naši v Ameriki

ROJAKE PROSIMO, NAJ NAM NAKRATKO N A DOPISNICI SPOROČE SLOVENSKE NOVICE IZ NASELBINE.

Joe Glavan v Sharon-Farrel, Pa je sprejel poročilo iz starega kraja, da je dne 4. septembra umrla mati Marjana Glavan, oče pa 7. septembra v vasi Vrbljenje, fara Tomišelj. Zapuščata sina in dve hčeri v Ameriki, v starem kraju pa dva sina in dve hčeri.

— 21. septembra je po več časa bolehanju v Huron Rd. bolnišnici v Clevelandu, O. preminul dobro poznani rojak Štefan Žele, Star je bil 57 let, ter zapušča žalujočo soprogo in hčerko Jennie, ter brata Thomas Žele in veliko sorodnikov. Pokojnik je bil pridnega in mirnega značaja, ter je bil povsod priljubljen. Vodil je nad 20 let grocerijo. Rojen je bil v Radohovi vasi pri Št. Petru na Notranjskem, kjer zapušča enega brata, ki je na Dunaju poštni uradnik, ter veliko sorodnikov.

— V Charity bolnici v Clevelandu je 20. septembra umrl 16-letni Steve Jezerinac, sin družine John Jezerinac. Bil je operiran radi rane, katero je zadobil v avtomobilski nesreči pred dvemi leti. Poleg staršev zapušča štiri brate.

— Umrl je v Lorainu eden najbolj poznanih Slovencev, pionir v naselbini, Frank Zehel. Še 18. septembra večer je bil na delu in se pozneje prijazno pomenkoval s svojo družino, nakar se je podal k počitku. Kmalu potem ga je napadla srčna riba in umrl je ob 11.30 zvečer. Ranjki Zebel je bil doma iz Gornjega Grada na Štajerskem, in je bival v Ameriki 31 let. Družina je prvotno bivala v Little Falls, N. Y., nakar se je pred 15 leti preselila v Lorain, O.

— V Bairdford, Pa., se je Mike Šimela 9. septembra težko poškodoval pri delu v premogovniku. Debela plast premoga in škrli je padla nanj in pokopan je bil 40 minut. Komaj so ga še našli živega. Ima zlomljeno desno nogo in druge telesne poškodbe.

— Te dni je bilo poročano, da se je stavka klobučarskega delavstva v Chicago končala in da so se delodajalci in delavci sporazumeli. To je le deloma resnica. Delati se je pričelo v tistih tovarnah, ki so podpisale, da priznajo unijo; takih je kakih 85 v mestu. Ostale, kakih 20, ki niso v zvezi klobučarskih delavnic, se pa še vedno trdovratno upirajo, da bi priznale delavske pravice, in delavstvo teh je še vedno na stavki.

— Dne 20. septembra je umrl na Chisholm, Minn., zadet od kapi, John Smolz (podomače Tekavčev). Star je bil 43 let. Doma je bil iz vasi Brez uri Ribnici ter je bival v Ameriki 27 let. V stari domovini zapušča mater, brata in dve sestri, tukaj pa soprogo, dva sina in dve hčeri ter dva brata v Clevelandu in enega v Canadi. Ena hči je učiteljica v St. Claud, Minn. Pokopan je bil dne 23. septembra.

— V Eveleth, Minn. je odstopilo 185 članic od Slovenske ženske zveze vsled nesporazuma na clevelandski konvenciji. Ustanovile so samostojno organizacijo, ki se imenuje "Združene ameriške Slovenke".

Iz Jugoslavije.

Razbojniški napad na samotno pristavo.

V noči na torek 5. septembra se je blizu vasi Turije v novosadski okolici na samotni pristavi posestnika Zeremskega dogodil predrzen razbojniški napad, ki pa je srečno zavrnila pogumna gospodinja. Posestnik Zeremski, ki je nadziral dela na svojih obširnih njivah, je s svojo ženo prenočeval na svoji pristavi. Okrog 3. zjutraj ga je zbudilo trkanje na vrata. Meneč, da ga kličejo delavci ali pa kak sosed, je takoj vstal, se oblekel in šel odpirat. Žena, ki se je tudi zdramila, ni niti slutila kake nevarnosti in se tudi ni razburjala, ker moža ni bilo takoj nazaj. Naenkrat pa je planil v sobo moški, ki je imel zakrikano lice in nož v rokah. Skočil je proti ležeči ženi, po sunil v prsa ter jo začel daviti. Žena se je obupno branila in je med rvanjem napadalcu odpadla krinka. Napadena žena je tedaj spozala v razbojniku nekega Bogdana Veceja, ki je nekdaj delal na njenih njivah in je šele nedavno zapustil službo, češ, da je nekje drugje našel trajni zaslužek. V ogorčenju, da se je nekdanji hlapec spremenil v razbojnika, je že priletna žena podvojila svoje moči, pahnila napadalca z vso silo od sebe, da se je z glavo zadel ob neko omaro in tedebnil na tla. Žena je stekla mimo njega iz pristave ter začela vpiti na pomoč. Slišali so jo takoj mimoidoči delavci, a ko so prišli v hišo, je bil razbojnik že pobegnil skozi okno.

Začeli so iskati gospodarja, pa ni bilo o njem sledu. V veži pa so iz kuhinje zaslišati neko stokanje in ker je bila kuhinja zaprta, so vlomili vrata. V kuhinji je na tleh ležal posestnik Zeremski s hudo rano na glavi. Razbojniku ga je bil takoj, ko mu je odprl vrata, udaril in potem zavlekel v kuhinjo in zaklenil, da bi imel mir pri izvršitvi svojega roparskega načrta. Gospodinja se je dobro spominjala, kako je Bogdan tedaj, ko se je poslavljal, božal domačega psa in kako se je z njo zapletel v razgovor o žitnih kupčijah in žitnih cenah. Tako mimogrede jo je tudi vprašal, če so žito že prodali. Gospodinja se spominja, da mu je to vprašanje potrdila in si je zaradi tega razbojnik najbrž mislil, da imajo na pristavi še precej denarja. Orožniki so takoj začeli zasledovati nevarnega roparja.

Slaba trgatev v Dalmaciji.

Po vesteh, ki prihajajo iz Dalmacije, bo letošnja trgatev zaradi suše znatno slabša kakor je bila lanska. V nekaterih krajih tri mesece ni bilo dežja, skoraj dnevno pa piha suha burja. Zato je ljudstvo v krajih, ki živi izključno od vinogradništva v velikih skrbeh.

Prijet defravdant.

Listi so objavili poročilo iz Beograda, da je od tamkaj pobegnil uradnik tvornice vreč in tkanin, Vojeslav Adamovič, ki je poneveril 40.000 Din. 10. septembra je došel k neki gospe na Maruličevem trgu v Zagrebu neki gospod in se predstavil kot Milan Marinkovič. Ker je hotel pri njej prenočiti, mu je predložila prijavnico, da bi jo izpolnil. Z izgovorom, da bo ostal v Zagrebu samo dva dni, nato pa odpotoval dalje, je zavrnil izpolnitev prijave. Ko je davi čitala v listih o begu defravdanta Adamoviča, se ji je takoj zbudil sum, da bi mogel biti to nje npodnajevnik Marinkovič. Telefonirala je policiji in došlim policijskim agentom je dozdevni Marinkovič po daljšem obotavljanju res priznal, da je prav za prav Vojeslav Adamovič. Pri sebi je imel vse dokumente na ime Marinkoviča in je nameraval pobegniti v Francijo. Pri njem so našli 93.000 Din. 900 frankov in 543 dolarjev. Poslali so ga nazaj v Beograd, da ugotove, od kod je dobil ves ta denar.

Poziv!

Izdajanje lista je v zvezi z velikimi stroški. Mnogo jih je, ki so radi slabih razmer tako prizadeti, da so nas naprosili, da jih počakamo, zato naj pa oni, katerim je mogoče, poravnajo naročnino točno.

Uprava "G. N."

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO TOČNO IN ZANESLJIVO PO DNEVNEM KURZU

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Din 200	$ 4.85	Lir 100	$ 8.80
Din 300	$ 7.10	Lir 200	$17.25
Din 400	$ 9.30	Lir 300	$25.60
Din 500	$ 11.45	Lir 400	$33.75
Din 1000	$ 22.60	Lir 500	$42.75
Din 5000	$110.50	Lir 1000	$84.25

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih ali lirah dovoljujemo še boljše pogoje.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH

Za izplačilo $5.00 morate poslati ..... $ 5.75
" " $10.00 " " $10.85
" " $15.00 " " ..... $16.—
" " $20.00 " " ..... $21.—
" " $40.00 " " $41.25
" " $50.00 " " $51.50

Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih.

Nujna nakazila izvršujemo po Cable Letter za pristojbino $1.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
"Glas Naroda"
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

DRUŠTVA

KI NAMERAVATE PRIREDITI

VESELICE,

ZABAVE

OGLAŠUJTE

"GLAS NARODA" ne čita samo vaše članstvo, pač pa vsi Slovenci v vaši okolici.

CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

Peter Zgaga

Zgodovinarji se pečajo z marsikaterim problemom.

Zdaj razkrivajo, kdaj so si ženske začele barvati obraze.

Neki angleški zgodovinar je dokazal, da so se že v srednjem in starem veku lepotičile.

Za take dokaze ni bilo treba posebnih dokazovanj.

V New Yorku jih vidi človek vsak dan.

V New Yorku je vse namazano in našminkano, pa naj spada v novi, srednji ali stari vek.

*

Sreč! Kaj je sreč? To je težko reči. Edinole prispodobljati se da.

Sreč brezčutnega bogatina je podobno mrzlemu kamnu.

Sreč dobrotnika je kakor 'leet'. Najraje bi se razlezlo.

Materinsko sreč je prevzvišeno, da bi v tej koloni pisal o njem.

Sreč lepe, mlade in koketne ženske je pa štritkari podobno.

Če je štrit-kara še tako napolnjena, je v nji še vedno prostora za dva ali tri.

*

Dvajset let je bila stara in je takole modrovala:

— Prav rada bi se poročila s šparovnim moškim. Toda zaročena bi ne hotela biti ž njim.

*

Druga je pa rekla zaročencu:

— Ko bova enkrat poročena, bom delila s teboj vse skrbi.

— Toda jaz nimam nobenih skrbi, moja draga — je odvrnil.

— No, saj sem rekla, da takrat, ko bova poročena.

*

Mati je imela pet let staro hčerko, in nekega večera jo je hčerka vprašala:

— Mati, čemu pa vedno gledaš pod posteljo, predno greva spat?

In mati ji je odvrnila: — Pogledam, če se ni kak moški skril pod postelj. Veš, na svetu so vsakovrstni ljudje. Svetujem ti, da tudi ti vedno pogledaš.

In hčerka je poslušala njen nasvet in je vsak večer, predno je legla, pogledala, če ni moža pod posteljo.

Doraščala je in je dorasla; stara je bila petindvajset let.

Takrat je začela že bolj natančno gledati in svetiti pod posteljo, toda moža ni bilo.

In leta so tekla svojo pot. Stara je bila trideset, petintrideset, štirideset in slednjič petdeset let.

Nekoč je šla v mesto po opravkih in se vrnila nepričakovano še istega dne.

Zdelo se ji je, da v njeni spalnici ni vse tako kakor je zjutraj pustila.

Slekla se je, pri tem pa kot ponavadi pogledala pod posteljo.

Sreč ji je zastalo. Kolena so se ji zašibila. Pod posteljo je tičala moška postava.

Bil je ropar, ki ga je preplašil ropot.

Kri ji je šinila v lica in vsa se je tresla, ko je šepetala:

— Petintrideset let te že čakam, torej si vendar prišel? . . .

*

Kaj je zakon?

Zakon je država, katero obdajajo: na severu uničeni Ideali, na vzhodu zatirana Svoboda, na jugu vsakdanja Enoličnost, na zapadu pa strašen Dolgčas.

Glavno mesto te države je Kes.

Druga večja mesta so: Razočaranje, Brezup in Odpoved.

V državi sta tudi dve majhni vasici, ki pa prideta le redkokdaj vpoštev.

Imenujeta se Ljubezen in Udanost.

Tik zapadne meje sta mesti Ločitev in Razporoka.

V Ločitev in Razporoko vozijo vlakih vsakih trideset minut iz vseh krajev Zakona.

Edinole vasi Ljubezen in Udanost nimata železniške zveze.

Prebivalci države, ki se ji pravi zakon, so zelo bojeviti. In še eno hudo lastnost imajo: ljubosumni so drug na drugega in drug drugega zalezujejo.

Samo v vasicah Udanost in Ljubezen je mir.

Toda prebivalci teh dveh vasi se že začeli izmirati, in če bo šlo tako naprej, bodo kmalu izginili z zemeljskega površja.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

JONTES GELČ:

MUKE ČEVLJARJA MIŠKOTA

Težko, da bo čevljar, mojster Miško črn kot pozen potomec Mefista, prebolel kedaj še krizo čevljarskih mojstrov. Praveata muka mu je. Morda ni nihče na svetu tako napolitansko klel in že tisočkrat preklel ta prekleti napredni čas, ki je napravil iz uglednih mojstrov naenkrat samo še zmazke za krpanje starih v tovarni izdelanih škarpetov. Preveč kolerika je bil, da bi šlo mirno mimo njega in tako kot mimo njegovih kolegov mojstrov. Udali so se v božjo voljo in sprejemajo vdano to, kar jim nudi čas. Pametni so in uvidevni. Samo svojih sinov ne bodo dali več učit očetovega rokodelstva. Vedo, da se ne morejo, taka peščica mojstrov, obesiti času za škrice in ga zadrževati v njegovem elegantnem silnem pohodu.

Edini mojster Miško se zaletava v čas, raztogoten do onemoglosti. Ne more se sprijazniti z dejstvom, da je njegova delavnica natrpana edinole s starimi beraškimi škarpeti, ki vsi skupaj niso vredni čika.

Da se le ozre na tisti boren kup škarpetov, tako sramotno ničvrednih, zaničljivo pljune v stran. Zakaj sami berači, ki ne plačajo zlepa, jih prinašajo. A novih čevljev že ni delal ....Svoje čase bi se mojster Miško še ozrl ne bil na takle škarpet, ki ga pa mora zdaj valjati po cele ure v rokah za par borih nikdar plačanih dinarjev. Kolne čase in stroje.... In znal je kleti. Ves proklet in opljuvan od črnih čikov je bil sedanji čas.

Je še mož starih časov. Ni prenehal čikati debele tobakove klobase, ki jo vsak čaš izvleče iz miznega predala, krepko odgrizne.... Pljuje v visokem, krasnem loku daleč po sobi, zatohli stari podstrešnici.

Točno vsako soboto se zgodi, da se dvigne preje kakor sicer. Počasi in častitljivo vstane s svojega stolička. Gre na drugi konec sobe, kjer je natrpano pohištvo. Odpre omaro in vzame iz nje praznjo obleko. Počasi in skrbno izvršuje oblačilne ceremonije. Odpaše si smolasti bel predpasnik, nato vleče delovne hlače doli. Toda poleg sebe ima vselej komornika. "Lerpoba", ki je tisto soboto slučajno pri njem na "poizkušnji", vrši to častno službo. Vrže čevelj iz rok in priteče. Prime hlačnice in jih vleče doli. To so osnovni nauki "lerpoba" pri mojstru, strogem čevljarju Miškotu.

Binkoštna sobota. Že ves ta teden je menda mojster Miško sedel na iglah, zakaj zaušnice so letele od njega na poba, kot da sta to dva različnoimenska oblaka in udarjajo iz njih strele. Ubogi poba je bil že zardel kot zoreče jabolko. Potuhnjeno je premišljal že vse dolgo popoldne, kako bi mojstru Miškotu povrnil njegovo ljubeznivost. Mule je nestrpen. Zakaj minute maščevanja se bliža....

Mojster se umiva.... prha. Brije se. Preoblači. Počasi, kos za kosom.... vse po redu. Slednjič si za čne že tudi seznuvati hlače. Zažvižga.... Poba skoči. Silno prožen je... Mojster je zadovoljen. Smeje se in prede kakor mačka, ko za šalo vleče fanta za lase ob sencih. Fant se drži kislo, zajokal bo.... Mojster prede.... No, kako je? — vpraša in še vedno prede....

"Čakaj, ti hudič ti črni!" reče fant pri sebi, molči in čaka in je silno ustrežljiv.

"Na, sleci mi hlače, komorniče!"

Sede na stol in iztegne nogo. Moli jo visoko kvišku. Prede.... Fant vleče hlače doli, prime noge, drži jih visoko, vedno višje....

Mojster se brani. Zgubi ravnotežje in fant ga slednjič ko krompir strese iz hlač.... In mojster Miško sedi na tleh z nogami v zraku.

"No, kako je, mojster?" vpraša fant, vražje se režeč, nato pa jo ubriše iz podstrešja. Na cesti se ustavi, zija v okno v podstrešju in kaže mojstru jezik. Zakaj zazdi se mu, da nekdo stoji pri oknu polnag, bel in črn ko hudič in silno maha s pestmi. Poba pokaže še enkrat jezik za slovo in gre dalje po cesti.

To je bilo tisto, kar je silno razsrdilo mojstra Miškota. Z neugnanostjo ga je tiščalo, da strese svojo mogočno jezo iz svojega telesa.... Saj bi se skregal z ženo in jo pretepel, če bi dolga, jezična Marjana ne znala s svojim strupenim jezičkom in z nohtovi možička držati v primerno dostojni razdalji.

Še tiste ure na binkoštno soboto ni bilo nič kaj dobro biti mojstru preblizu. Slednjič je v redu z oblačenjem. Ne čaka več na klijente, da pridejo po tiste stare škarpete. Odkrevsa iz podstrešja.

Jezen je. Silno. Škripalje. Teče v najbližji vinotoč. Stoje in na dušek ga zvrne z prvo šilo. Šele zdaj gre na svoj sobotni sprehod.

Ta program sprehoda je bil neizogiben. Kratek, jedrnat in nujen. Pohod skozi vse glavne ulice mesta. Ostro, kritično ogledovanje izložb za čevlje. Mojster Miško se ustavlja, ogleduje izložbe od vseh strani. Pretehtava kakovost usnja, dela. Godrnja. Najbolj mu šegeče živce elegantna trgovina v veliki palači na glavni cesti. Eni sami čevlji so očividno več vredni, kakor ves kup v njegovi podstrešnici. Jezi ga ta razkošnost, ob kateri tako silno kriči njegova revščina. Že gre proč, pa se vrne nazaj. Ne more se ločiti. Zanima ga še sto malenkosti. Ogleduje, če je pravo usnje ....v koliko mesecih bo razpadel lak (mnenja je, da najmanj v štirih že.) Predstavlja cene po svoje. Po njegovi sodbi so vse cene previsoke ali goljufivo nizke. — "Špekulanti so!" zmerja. Odide. Ustavlja se tudi pri drugih revnejših izložbah.

Konec inšpekcije. Gre k večerji v gostilno. To je za izjemo, za sobotni praznik samo.

Sede v svoj navadni kot ob peči. Naroči. Polič belega in večerjo. Pečenko, krompir v salati.... To je Miškova vsako sobotna večerja. Spije še polič in še enega....

Postane vsevedež in ljudski učitelj, komunist. Kolegi beže od njega.... Natakarica pride opozorit:

"Policijska ura, prosim!"

Kot poslednji gost odhaja.

Druge sobote gre ob tej uri domov. Ampak danes ne. Nezadovoljen je silno z nečem. Kričal bi. Razbijal.... Šel bi še v kavarno na konjak, slivovko.... Ampak tja že ne gre! Med tiste škrice.... Spomni se na njihove elegantne čevlje, ki jih niti v popravilo ne dajejo k njemu. K njemu, firmam jih nosijo! K njemu nosijo same zgrbljene škarpete. Zablešči se mu pred očmi vsa krasota elegantne izložbe z brušenimi stekli. Notri pa so čevlji, kot da so vsi iz zlata in srebra.... Zadene se v kup gramoza, nasutega ob pločniku. Spomni se na nekaj. Nasmehlja se, prede. Skloni se, baše kamenje v žep. Nato biti. Naravnost v jedro mesta. Ustavi se pred znano izložbo. Bleščeča je kakor v pravljici. Njegova podstrešnica je temna, zamazana, smrdljiva, ker smrdijo tisti stari prepoteni škarpeti. Gleda.... odmakne se.... poseže v žep....

Srebrno začevenketa....

Iz praznih ulic vstajajo ljudje.... čudijo se. Miško sam zija najbolj široko. Presenečeno. Čuden vtis naredi na človeka žvenketanje ogromnega stekla, dragocenega.... Miško gleda preplašeno. Trezen je. Ne ve, bi zbežal.... Stražnik stoji ob njem. Strog je njegov obraz. Tudi Miškov. Za svojo preveselo idejo se bo moral spokoravati, kot škodljivec tujega imetja in kot razgrajač.... Še tisti ušivi zaslužek bo šel po vodi.... za par let....

— — —

Sedi.

Poglejte čevljarja Miškota. Sedi v zaporu na robu ležišča. Črn je in zelo slabe volje. Kadar mu ječar prinese hrano, drži s silno togoto plehnato skodelico v roki in ne ve: Bi jedel, bi pljunil noter in treščil čobudro v zid. Ali pa v glavo tistemu mulcu, ki sedi tamle nasproti na svoji postelji z nogami podvihanimi pod bedri in ki se ko obseden že ves čas reži. Miško bi šel in bi ga oklofutal. Zelo ga ima. Zakaj mule je na las podoben — njegovemu zadnjemu "lerpobu" ravno takšno ščene....

Skodelice le na vrže proč. Če tudi sovraži z zelenim žolčem. Brazda in plajha s svinčeno tumpasto žlico po juhi. Pokusi. Pljune v stran. Vrgel bi se na tla in se skujal ko smrkav, togoten otrok, ležeč na tleh, grizel zapestja, tulil in breal z nogami. Toda s poslednjo mučeniško pridržano energijo občepi v vznožju postelje in samo diha, demonsko bliskajoč z črnimi Mefistovskimi očmi. Samo še plajha z žlico. Slednjič. —

Ampak nehvaležen je. Komaj da poje, pljune in trdo odloži skodelico na tla k ležišču. Godrnja. In že leže zopet na ležišče. Upre oči v

(Nadaljevanje na 4. strani.)

ODMEVI UMORA V NIŠU

Niš, 8. septembra.

Ves Niš in okolica sta pod vtistom strahotnega razkritja in cinično priznanja, da je zaradi umora Slovenke Agate Fileševe aretirani železniški delavec Bogdan Vidanovič že delj časa moril dekleta in spravil po lastnem priznanju doslej na drugi svet že pet svojih žrtev. Bil je sicer res že enkrat kaznovan zaradi poizkusa posilstva, toda nikomur se ni niti sanjalo, da bi bil navidezno tako miren človek, vrh tega še oženjen in oče dveh otrok, taka krvoločna zver.

Ko so Vidanoviča po odkritju umora Filševe aretirali, policija ni imela zoper njega prav nobenih dokazov. Aretiran je bil samo zaradi tega, ker je bil zaradi sličnega zločina že enkrat kaznovan. Ko pa so pozneje na njegovem stanovanju našli okrvavljen nož se je sum vedno bolj zgoščeval. Preiskava je krenila v novo smer in naposled je Vidanovič pod težo dokazov priznal umor Fileševe.

Odločno pa je zanikal, da bi bil v kakršnikoli zvezi z drugim umorom, ki so ga odkrili istega dne in čigar žrtev je bila mlada delavka Ljubimka Krstič. Ko pa je policija zbrala več dokazov, da je Vidanovič umoril tudi Ljubimko, je morilec priznal tudi svoj drugi zločin.

Silno ga je pretreslo, ko so mu pokazali, kako natančno krijejo njegovi čevlji razločne sledove na njivi, kjer so našli umorjeno Ljubimko. Pripovedoval je, da je dekico srečal prejšnji petek popoldne blizu Borze dlea. Ko jo je nagovoril, mu je Ljubimka povedala, da išče kako delo, ker so brez zaslužka tudi njeni starši. Dejal ji je, da ve za neko službo ter jo povabil, naj gre ž njim. Med potjo ji je dal baje nekaj denarja ter ji prigovarjal, naj bi ga imela rada. Ker ga deklica ni zavrnila, je smatral to za privolitev, ko pa se ji je na samem približal, je začela vpiti ter mu groziti s policijo, kar ga je tako razbesnilo, da je potegnil nož in da se je "ono strašno zgodilo, da sam ne ve, kako". Umor je bil izvršen v petek sredi popoldneva, ob 18. pa je bil morilec pet točno v svoji službi v železniški kurilnici. Prijavila se je neka mlada služkinja, ki trdi, da jo je Vidanovič sredi prejšnjega meseca prestregel blizu Borze dela ter pod pretvezo neke službe zvabil s seboj v mestno okolico. Tudi njo je pohotno napadel ter ji grozil z nožem. Ker pa so se tedaj v bližini začuli glasovi in koraki, je zbežal. Dekle odločno zatrjuje, da se ne moti v osebi.

Policija je tedaj dobila vtis, da ima opravka s človekom Kürtenovega kova in je raztegnila preiskavo na vse v zadnjih letih izvršene umore žensk v niški okolici, ki so bili več ali manj nepojasnjeni V noči med 21. in 22. septembrom lanskega leta je bila umorjena delavka Dana Nikoličeva. Našli so jo z nožem večkrat zabodeno v mlaki krvi v tako zvanem železniškem parku v Nišu. Dana je bila zelo lepo dekle in je često menjala svoje ljubčke. Ko so raziskovali njeno smrt, so ugotovili, da je bila v intimnih odnošajih tudi z ravnateljem tovarne usnja v Nišu, Hugonom Telčnerjem. Ker so jo videli malo pred njeno smrtjo v njegovi družbi in je on pri zaslišanju tudi priznal, da sta se prepirala, je padel sum nanj. Telčner je bil aretiran in prišlo je do senzacijonalnega procesa Po večmesečni preiskavi in po večdnevni razpravi se ni mogel oprati suma, da je on morilec pokojne Dane. Tega umora se je spomnila sedaj policija in začela tudi o tem izpraševati Vidanoviča. Po daljšem oklevanju je naposled izjavil:

"Ker mi vešala že itak ne nidejo, je vseeno. Priznam tudi ta umor in še nekaj drugih".

Nato je cinično in hladnokrvno, kakor da se njega sploh ne tiče, marveč da gre za kako zanimivo kriminalno zgodbo, mirno pripovedoval vse podrobnosti tega in še drugih svojih zločinov".

Umor Dane Nikoličeve je opisal do vseh podrobnosti. Bilo mu je znano, da ima razmerje z ravnateljem Telčnerjem. Onega večera je bil slučajno priča njunega prepira. Ko se je Dana odstranila v smeri proti železniškemu parku, je stopil za njo in zahteval od nje, naj se mu vda, češ da bo sicer izdal njeno razmerje do direktorja. Dana se je upirala in mu obljubila sestanek za naslednji večer. On pa se s tem ni zadovoljil, nego je silil dalje v njo in ji začel delati silo. Ko je začela klicati na pomoč, je potegnil nož in jo parkrat zabodel, nato pa zbežal. Poslovodja in vratar tovarne usnja, ki je v bližini, sta slišana klic na pomoč in sta takoj pohitela v smer, odkoder so prihajali klici. Našla sta Dano v mlaki krvi. Videla sta tudi morilca, kako je bežal, vendar pa ga policija poznje ni mogla izslediti, dočim je Dana medtem že izdihnila, ne da bi se še poprej zavedla in povedala, kdo jo je umoril.

Na to je opisal še svoj četrti in peti umor.

Lansko leto pomladi so našli umorjeni v njunem stanovanju vdovo Zorko Djordjevičevo in njeno hčerko Leposavo, ki je veljala za veliko lepotico. Vidanovič je sedaj priznal, da je tudi ti dve ženski umoril on. Z Leposavo je imel intimne odnošaje. Dne 16. maja lanskega leta sta se sestala na samotnem polju, kjer se mu je Leposava vdala. Zvečer jo je hotel posetiti na domu. Leposava pa mu na njegovo trkanje in hotela odpreti. Šele, ko je začel groziti, da bo povedal, kakšna je, mu je odprla. Prerekanje se je v sobi nadaljevalo. Ker je bila v sosednji sobi njena mati, je Leposava vztrajno odklanjala Vidanovičeve zahteve. V besnosti je Vidanovič nato potegnil nož in ji ga zasadil v prsi. Na klice hčerke jep rihitela mati Zorka. Skušala je rešiti svojo hčerko pred napadalcem, toda Vidanovič je navalil tudi na njo in jo večkrat zabodel z nožem, nakar je pobegnil. Naslednjega dne so našli obe ženski mrtvi.

Pri nadaljnjem zasliševanju je Vidanovič priznal, da je vse te umore izvršil z nožem, ki so ga našli na njegovem stanovanju. Lahko si je misliti presenečenje njegove žene, ko je izvedela, kaj je zagrešil njen mož. Sedaj je tudi ona priznala, da je imela že večkrat na sumu svojega moža, da si pa tega suma ni upala izraziti nikomur, boječ se, da ubije še njo. Povedala je tudi, da so doma skrite razne stvari, ki so najbrže last umorjenih žensk. Vidanovič je nato priznal, da je vzel Zorki Djordjevičevi več stvari in nekaj denarja, da bi vzbudil vtis roparskega umora in tako zabrisal svoj zločin. Zanimivo je, da je bil Vidanovič, uslužben kot železniški delavec, vseskozi zanesljiv in ni nikdar zagrešil nobenih neredsti.

"GLAS NARODA"
zopet pošiljamo v domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. Naročnina za stari kraj stane $7. V Italijo lista ne pošiljamo.

JAVNA ARETACIJA SOVJETSKEGA FUNKCIJONARJA

"Hamburger Fremdenblatt" poroča o dramatični aretaciji sovjetskega funkcionarja. Te dni je prenašal moskovski radio iz Rostova na Donu govor žitnega načelnika Perkina, ki je vodil državna posetva v rostovskem okraju. Perkin je baš imel govor na kmete. Nenadoma pa je nastal v dvorani šum in nemir in kmalu se je slišal razločen glas: "V imenu G. P. U. ste državljan Perkin aretiran!"

Perkin je takoj prekinil svoj govor in na govorniški oder je stopil komisar G. P. U. ter je pojasnil občinstvu: "Načelnik žitnega urada Perkin ni izročil vseh 100 odst. žita kakor velevajo predpisi, državni oblasti. Zato imam nalog, da ga tukaj v dvorani javno aretiram. Vlada ga je razrešila službene dolžnosti, njegova zadeva pa se bo izročila sodišču v nadaljnje postopanje."

Po teh besedah so Perkina odvedli. Po radiu se je slišalo, kako je skupščina takoj nato izvolila novega predsednika, ki pa ni niti z besedico omenil dogodka, ki se je bil pravkar odigral v dvorani. Ker je bil mikrofon ves ta čas odprt (očividno so ga v zmedi pozabili izklopiti), se je slišalo vse, kar se je godilo v dvorani.

Knjigarna "Glas Naroda"

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
216 West 18th Street, New York

POVESTI in ROMANI

Agitator (Kersnik) broš.	.80
Andrej Hofer	.50
Beneška vedeževalka	.35
Belgrajski biser	.35
Beli mecesen	.40
Bele noči, mali junak	.60
Božično darovi	.35
Božja pot na Bledu	.20
Božja pot na Šmarni gori	.20
Cankar:	
Grešnik Lenard, broš.	.70
Mimo življenja	.80
Moje življenje	.75
Romantične duše	.60
Balkansko-Turška vojska	.30
Balkanska vojska, s slikami	.25
Boj in zmaga, povest	.20
Blagajna Velikega vojvoda	.60
Boy, (roman)	.65
Burska vojska	.90
Beatin dnevnik	.60
Čarovnica	.25
Cvetina Borograjska	.65
Cvetke	.25
Čebelica	.25
Črtice iz življenja na kmetih	.35
Drobiz, in razne povesti — Spisal Miličinski	.60
Dekle Eliza	.40
Dalmatinske povesti	.35
Dolga roka	.50
Do Otrida in Bitolja	.70
Doli z orožjem	.50
Dve sliki: — Njiva; Sterka (Meško)	.60
Devica Orleanska	.50
Duhovni boj	.50
Dedek je pravil; Marinka in škrpeljski	.40
Elizabeta	.25
Fabijola ali cvetov v Katakombah	.45
Fran Baron Trenk	.25
Filozofska zgodba	.60
Fra Diavolo	.50
Gospodarica sveta	.40
Gostilna v stari Ljubljani	.60
Grška Mytologija	1.—
GRUNT, roman	1.50
Gorenjci	.75
Gozar v obleki	.90
Hadži Murat (Tolstoj)	.40
Hiši papežu, vez.	1.—
Hohtorjev mož	.50
Hedvika	.40
Hudi časi, Blage duše, veseloigra	.75
Helena (Kmetova)	.40
Hudo Brezdno (11. zv.)	.35
Humorske, Groteske in Satire,	
vezano	.80
broširano	.60
Izlet g. Brouška	1.20
Izbrani spisi dr. H. Dolenca	.60
Iz tajnosti prirode	.50
Iz modernega sveta, trdo vez.	1.60
Izbrani spisi dr. Ivan Menclnger: 2 zvezka	1.50
Igračke, broširano	.30
Igralec	.75
Jagnje	.30
Janko in Metka (za otroke)	.30
Jernač Zmagovač, Med plazovi	.50
Jutri (Strug) trdo vez	.75
broš.	.60
Jurčičevi spisi:	
Popolna izdaja vseh 10 zvezkov, lepo vezanih	10.—
6. zvezek: Dr. Zober — Tugomer broširano	.75
Juan iMacrija (Povesti iz španskega življenja	.50
Kako se sem jaz likal (Aleševec) I. zvezek	.60
Kako sem se jaz likal (Aleševec) II. zv.	.60
Kako sem se jaz likal (Aleševec(III. zvezek	.80
Korejska brata, povest iz misijonov v Koreji	.30
Krvna osveta	.30
Kmečki punt (Šenoa)	.60
Kuhinja pri kraljici gosji nožici	.50
Kaj se je Markaru sanjalo	.25
Kazaki	.60
Križev pot patra Kupljenika	.70
Kaj se je izmislil dr. Oko	.45
Levstikovi zbrani spisi	.90
1. zv. Pesmi; Ode in elegije; Sonatije; Romance, balade in legende; Tolmač (Levstik	.70
5. zv. Slika Levstika in njegove kritike in polemike	.70
Ljubljanske slike, Hišni lastnik, Trgovec, Kupčijski stražnik, Urednik, Jeseni doktor, Gostilničar, Klepetulja, Nelaharca, Duhovnik, itd.	.60
Lov na ženo (roman)	.80
Lucifer	1.—
Marjetica	.50
Materina žrtev	.50
Moje življenje	.75
Mali Lord	.80
Miljonar brez denarja	.75
Maron, krščanski deček iz Libanona	.25
Mladih zanikernežov lastni življenjepis	.75
Mlinarjev Janez	.50
Musolino	.40
Mrtvi Gostač	.35
Mali Klatež	.70
Mesija	.50
Malenkosti (Ivan Albrecht)	.25
Mladim srcem. Zbirka povesti za slovenska mladino	.25
Misterija, roman	1.—
Možje	1.50
Na različnih potih	.40
Notarjev nos, humoreska	.35
Narod, ki izmira	.40
Naša vas, II. del, 9 povesti	.90
Nova Erotika, trdo vez	.70
Naša leta, trda vez	.70
broširana	.50
Na Indijskih otokih	.50
Naši ljudje	.40
Nekaj iz ruske zgodovina	.35
Na krvavih poljanah. Trpljenje in strahote z bojnih pohodov bivšega slovenskega polka	1.50
Ob 50 letnici Dr. Janeza Ev. Kreka	.25
Onkraj pragozda	.80
Odkritje Amerike, trdo vezano	.60
mehko vezana	.50
Praprečanove zgodbe	.35
Pasti in zanki	.25
Pater Kajetan	1.—
Pingvinski otok	.60
Povest o sedmih obešenih	.50
Pravica kladiva	.50
Pabirki iz Reda (Albrecht)	.25
Pariški zlatar	.35
Prihajač, povest	.60
Poligalec	.25
Povesti, pesmi v prozi (Baudelaire) trdo vezano	1.—
Po strani klobuk	.50
Plat zvona	.40
Pri stricu	.60
Proti bolji	.30

Važno za potovanje.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali dobiti koga od tam, je potrebno, da je poučen v vseh stvareh. Vsled naše dolgoletne skušnje Vam zamoremo dati najboljša pojasnila in tudi vse potrebno preskrbeti, da je potovanje udobno in hitro. Zato se zaupno obrnite na nas za vsa pojasnila.

Mi preskrbimo vse, bodiši prošnje za povratna dovoljenja, potne liste, vizeje in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno. za najmanjše stroške.

Nedržavljani naj ne odlašajo do zadnjega trenutka, ker predno se dobi iz Washingtona povratno dovoljenje, RE-ENTRY PERMIT, trpi najmanj en mesec.

Pišite torej takoj za brezplačna navodila in zagotavljamo Vam, da boste poceni in udobno potovali.

SLOVENIC PUBLISHING CO.
TRAVEL BUREAU
216 West 18th Street
New York, N. Y.

Vsakovrstne

KNJIGE

POUČNE KNJIGE
POVESTI in ROMANI
SPISI ZA MLADINO

se dobi pri

"GLAS NARODA"
216 W. 18th Street New York, N. Y.

POPOLEN CENIK JE PRIOBČEN V TEM LISTU VSAKI TEDEN

Gospa REGINA
Roman iz življenja:

ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL I. H.

39

Gospo Regino je še vedno oboževal kot prej, in nikdo ni bil njegovemu srcu bližje, nikdo mu ni bil vzvišenejši kot gospa Regina. Pa tudi Uršika mu je vedno bolj in bolj rastla k srcu. Njegovo razmerje do nje se je v marsičem izpremenilo. Sedaj je le še redkokdaj igral ž njo medveda in medvedko in sta se tembolj posvečala športu. Uršika je bila v štirinajstem letu in ker je bila zelo razvita, je ni nikdo več smatral za otroka. Pa četudi je bila zelo podobna starejšim, je pri vsem tem ostala še popolnoma otročja.

Tekom prihodnjega leta je prišel Tom pogosto v čudno razpoloženje; včasih je bila v njegovem srcu nekaka revolucija in tedaj ni vedel, ali ima rajši gospo Regino ali Uršiko. Dekle se je razvilo v bujno mladenko in je od dne do dne postajala bolj podobna svoji lepi materi.

Uršika je sedaj rada brala knjige, kjer so nastopali junaki. Mati je vedno skrbela za primerno čtivo in kadar je brala o kakem junaku, je vedno videla Toma pred seboj. Ako je bilo v knjigi pisano, da je ta ali oni izvršil kako veliko delo, tedaj si je rekla: — To bi napravil tudi Tom! — Da, v svojem srcu mu je rekla vedno Tom. "Stric Tom" pa samo, kadar je govorila ž njim ali pa o njem. V svojem mladem srcu je izbrisala "strica", ni vedela zakaj, toda ime "stric" jo je nekoliko motilo. Ako se je kdaj tega zavedla, tedaj je zardela in ni vedela, zakaj. In pogosto ji je utripalo srce, kot bi napravila kaj napačnega. Pa, kakor ji je v pogovoru ž njim "stric Tom" šel gladko skozi usta, v njenem srcu je ostal samo Tom — Tom, junak.

In Tomovo obnašanje proti njej je postajalo vedno bolj viteško. Še vedno sta občevala med seboj v stari, prijateljski zaupnosti, pa vendar je imela Uršika včasih popolnoma drug glas. To pa je bilo gotovo: Še vedno je prihajala Uršika v malih potrebah s staro zaupljivostjo k Tomu, če ni hotela starišev s tem nadlegovati. In Tom je vedno vedel za svet, vedno ji je na kak način pomagal in je včasih napravil, kar se je zdelo, da je nemogoče.

Tudi po preteku šestih let ni Kronek prišel do tega, da bi mogel vzeti dopust, tudi Tom ne, kajti tedaj vojne še ni bilo konec in sedaj, ko je bila vojna končana že poldrugo leto, se Valter sploh ni upal zapustiti tabora, kajti z leti so bili nastavljeni vedno težavnejši ljudje in Valter se je bal, da bi nastali nemiri, če bi šel tudi za malo časa. Kajti samo Valter je s svojo osebnostjo vzdrževal v taboru red, to so vedeli vsi, gospodarji, inžinirji, pa tudi Tom in gospa Regina.

Tako so se vsi odrekli dopustu in so varčevali, kolikor so mogli, za dobočnost.

Kot prej, je bil tudi sedaj Tom skoro vsak večer in vsako nedeljo v leseni hiši. Tedaj so vsi štirje sedeli skupaj v veselem pogovoru. Tudi Uršika je mirno sedela na stolu ter je bila skoro vedno, kakor mati, zaposlena z ročnim delom. Ali pa sta Tom in Uršika igrala banjo.

Uršika je imela sladek, mehek glas, mezzosopran, ki je bil v nižini izvanredno prijeten, medtem ko so višji glasovi mehko in priliznjeno govorili na sreo. Kadar je pela sama, kar je bilo pogosto, so vsi poslušali in gledali v Uršikin ljubeznjiv obraz. In če je včasih preko banjo sanjavo gledala v Tomove oči, jo je obšlo tiho hrepenenje.

Lepi in užitka polni so bili za Toma taki večeri. Njegove oči so počivale na Urškini razvijajoči se postavi in na plavolasi glavi, ki se je tako ljubko sklanjala nad banjo. Včasih se je kar prestrašil, kadar je nepričakovano stopila predenj, tako podobna svoji materi. Njeni prej svetli lasje so dobili bolj zlato barvo, kakor lasje njene matere, in njene sive oči so ravno tako čarobno žarele v ljubezni in dobroti pod temnimi obrvmi in trepalnicami kot materine, samo v njih je še tiščala prijazna porednost, katere materine oči niso imele, in ki je še povečala njeno krasoto.

Uršika je že tudi bila tako velika kot mati, samo da je mati z leti postala malo obilnejša, medtem ko je bila Uršika zelo vitka in so njene poteze še komaj kazale brstečo žensko bujnost.

Njena vzgoja je bila v vseh predmetih popolna. Mati jo je naučila vse, kar je znala sama in je tudi vedno skrbela za to, da olika v občevanju v domači hiši ni bila zanemarjena. Uršika je tudi gladko, kot stariši in Tom, govorila nemško, angleško, francosko in holandsko. Stariši so vedno imeli v mislih, da se po desetletni pogodbi vrnejo v Nemčijo in Uršiki ne bo prav nič težavno vživiti se v civilizirane razmere.

Od doma niso prihajala dobra poročila, četudi je bila vojna končana. Strašilo inflacije je raztegnilo svoje kremplje in je prineslo nove skrbi in stiske. Po končani vojni so Nemci komaj dihali.

Tom je takoj, ko je bilo zopet mogoče, pisal svoji teti in tudi teta mu je že pisala nekaj pisem. Srečna je bila, da je po tako dolgem, težkem času zopet o njem slišala, da mu gre dobro.

V svojem zadnjem pismu mu poroča, da je zopet srečala njegovega očeta in da je premagal svoje pomisleke in jo nagovoril ter jo vprašal, ako ve, kako se godi Tomu Povedala mu je, da celo vojno ni o njem ničesar slišala, da pa je sedaj zopet pisal. Povedala mu je, da se mu godi dobro, da ima dobro službo, da je družbi nenadomestiljiv in da ga je tudi rešila ujetništva. Povedala mu je tudi, da ji je že vrnil tisočpetsto mark, katere mu je dala na pot v Nemško Afriko in da je bil eto ves denar, ki ga je Tom imel na svojem potu.

— To sem mu naravnost povedala, da je mogel vedeti, da nisi imel dvatisoč mark, ki so izginile iz njegove pisalne mize. In pomisli. Tvoj oče ni na to odgovoril niti z eno besedo. Zdelo se mi je, da je hotel še nekaj reči, videla sem, kako se je boril sam s seboj, toda vendar je šel tiho dalje. Sedaj ima popolnoma bele lase, in njegova prej močna postava je sedaj vpognjena, kot bi moral nositi težke breme. Rečem Ti, dragi Tom, da se mi je smilil, navzlic temu kar se je pregrešil nad mojo ubogo sestro in nad Teboj. Pogosto slišim, da mu Tvoj gospod brat povzroča cel pekel.

Te besede so segle Tomu globoko v srce. Oblije ga vročina in hotela ga je zadušiti. Vedel in čutil je, da svojega očeta še vedno ljubi in da je še vprašal po njem, mu je popolnoma omehčalo srce. Kaj vse bi dal za to, ako bi mu oče dal kdaj samo eno dobro besedo.

O tem se Tom tuli razgovori s svojimi prijatelji. Vedno jim je dal prebrati pisma svoje tete.

Pisala mu je o težkih časih stiske med vojno in po vojni. Njena pokojnina je zadostovala komaj za najpotrebnejše. Trpela je pomanjkanje in se je morala marsičemu odpovedati, da je pri sebi obdržala staro Kristino, od katere se ni mogla ločiti.

Na tako pismo je seveda Tom takoj poskrbel, da je od njegove hranilne vloge bil vsak mesec za teto nakazan precejšen znesek. Na banki je naročil, da pošlje vsak mesec kar četrtino njegovega zaslužka. Ker je naročil, da mora biti vsaka denarna pošiljatev nakazana v angleških funtih, je bila to za teto Greto izdatna pomoč. V svojem prihodnjem pismu mu je o tem pisala zelo ganljivo. Rekla je, da je to zelo lepo, da pa njegovega denarja ne more sprejemati. Nato ji je Tom odgovoril, da denar mora sprejeti, ker njemu se to prav nič ne pozna, da dovolj zasluži in da ga samo veseli, ako ji more s tem poplačati njeno dobroto, ker mu je tedaj pomagala z vsemi svojimi prihranki. Naročil pa ji je, naj obdrži denar v hranilnici naložen v angleških funtih in naj ga vedno toliko dvigne, kolikor ga potrebuje, da ne bo na izpreminjaju cen preveč izgubila.

Tom je bil v resnici neizmerno vesel, da je mogel pomagati stari ženi.

*

Tako je zopet poteklo eno leto in bilo je zelo težko leto za prijatelje v taboru. Do tedaj je Valter Kronek še vedno mogel skrbeti za mir in red v taboru; delavce je vedno imel v svojih rokah in so voljno izpolnjevali njegova povelja. Zadnje čase pa je opazil, da so bili delavci uporni, so imeli podžigajoče govore in pri vsaki primerni priložnosti zagrozili s stavko. To pa ni delalo samo velikih skrbi Valterju, temveč tudi tvrdki. Najhujše pa je bilo, da Valter ni mogel iznajti, od kod piha ta veter. Tudi Tom, kateremu so v taboru navadno vse zaupali, in katerega je Valter prosil, da naj preiskuje, ni mogel ničesar dognati.

V tabor, kakor je bilo že prej omenjeno, so po vojni prišli drugačni ljudje in od tedaj se je pričela pajavljati nezadovoljnost, toda nikdar ni bilo tako slabo, kot ravno sedaj. Tom ni mogel poročati ničesar drugega, kot da je med novimi delavci izbruhnil uporni duh, ki se med delavci naglo razširja kot nalezljiva bolezen.

Tudi Bazuti in Bečuanci so se že nalezli tega duha. Do sedaj se je Vernerju s svojo osebnostjo vedno posrečilo napraviti red in gospodarji in inžinirji so dobro vedeli, da brez Valterjevega posredovanja bi že davno prišlo do delavskih nemirov.

Ker delo pri gradbi ceste nikakor ni smelo prenehati, je Valter gospodarje pregovoril, da so delavcem nekoliko zvišali plače. Spočetka so se nekoliko branili, češ, da so plače že dovolj visoke in da bi povišanje samo nekaj časa potolažilo in delavci bi zopet kmalu pričeli zahtevati še višje plače in bi bil s tem ustvarjen vijak, ki bi vedno navijal plače.

Valter jim ni mogel oporekati, toda dokazoval jim je, da je brezpogojno potrebno najprej priti čez zelo težavno pogorje. In zato je treba delavce, ki so tega dela že vajeni, na vsak način pridržati.

(Dalje prihodnjič.)

KAKŠNA ŽENA POMLADI MOŽA

Resni, učeni moški naj bi se ženili z dekleti, ki ne gledajo življenja preveč črno. To resnico v kontrastih, ki se privlačujejo in so torej za življenje najbolj priporočljivi, znova naglaša neki angleški pisatelj. Učen ali z delom preobložen moški naj bi se ne ženil z prezaposleni ali študirano žensko, ker taki zakoni niso srečni. Nasprotno, oženi naj se z dekletom, ki se za njegovo delo ne zanima preveč, ker se bo pri nji osvežil in pomladil. Nauči se igrati tenis, z veseljem bo plesal in hodil na izlete s svojo mlado ženo in se otresel tako vseh znakov svojega poklica, ki v njem podcenjuje take malenkosti, kakor so sport, zabava in razvedrilo.

Take žene se nočejo odreči priljubenemu načinu življenja in tako prisilijo može, da se prilagode njim, s tem pa preneso na može del svoje mladosti. Res je sicer, da se ne zanimajo preveč za delo svojih mož, pa tudi častihlepne niso, da bi silile može vedno naprej in navzgor. Pač pa prineso možem v zakon osvežitev in nekaj novega, česar doslej niso poznali in česar bi ne imeli, če bi se oženili s študiranimi, zaposlenimi dekleti.

MUKE ČEVLJARJA MIŠKOTA

(Nadaljevanje s 3. strani.)

strop.... nehote mu splavajo na nasprotno ležišče, kjer čepi obsedeni fant.... Zakaj, naj se kadarkoli ozre, fant se reži.... in kako se reži! Tako nesramno, posmehljivo, da je mojster Miško čisto besen, da se le ozre.... Oni — mule ve, zvije se še bolj. Še bolj se smehlja. Spominja na vidro, bogve zakaj. Pavlihovski zgleda s svojim pavlihovskim čapom na vrhu glave, široka pavlihovska usta se mu režejo do uses, nos je smešna spodvihana copata. Menda ni bil še na svetu eno samo minuto, ne da bi se režal. Zato so mu menda usta raztegnjena do uš.s. Prav ta nesrečni smeh dela Miškota besnega. Škripljje z zobmi in stiska oči, da ne bi skočil v potepuha in mu spulil tistega vražjega čopa belkastih las na vrhu butice, ki bi še za čevljarsko ščet bile preščetinaste. Z mučeniškim samopremagovanjem se obrača proč od režečega se potepuha.

Kakor da sedi na bodicah, mu je v zaporu. Tisti posmehljivi fant, ki pa je tih ko da so mu izžagali jezik, predno so ga vteknili v zapor, v družbo Miškotu — ta mule bi bil kot nalašč zelo mikaven, da bi pa položil med kolena, mu upognil hrbet in napel hlače, in mu jih naštel prav toliko, da bi vse igle iz njegovega života zlezle ven, druga za drugo in se preselile v fantovo zadnjico. Čuti, da mu je zelo treba, da si sprosti dušo samo v tej obliki. Edino mogoče izhodišče iz slabe volje. Toda ne! Saj je čisto nemogoče. Drugi bi jih potem njemu naložili podesetorjeno. Edino ta okolnost ga zadržuje, da leži mirno na svojem ležišču.

Ampak mule nasproti pa le ve, kako je pri duši čevljarju in se reži še bolj nedolžno.

Slednjič — rešen je muke.

Sobota.

Dopoldan je. Ob devetih.

Mojster Miško štorklja po lesenih stopnicah v podstrešje. Pritisne na kljuko. Zaklenjeno je. Zakolne. Skloni se in poišče ključ pod slamnjačo. Godrnja. — Torej, žena Marjana gotovo zopet čveka na trgu z babami!

Vstopi. Slači se. Silno je togoten, zakaj, v mizici, kamor je brž pogledal, še enega čika ni, ne enega samega dinarčka! Jezen je. Cel svet bi premikastil, če bi se mu dal!

Slači se.

Meče črne pražnje cape na posteljo, potegne z vešal na vratih delavne hlače in jih oblači. Nikdo mu ne pomaga.... škrta. Sede. Krpa.

Sedi že eno uro zopet na svojem okroglem stolčku v podstrešnici.

Nekdo gre po stopnicah. Odpre vrata. Žena, jezična dolga Marjana stoji na pragu. Miško čaka.... ali ga bo oštela? Se zaletela z nohtovi vanj....

"No, kaj pa je s tabo baraba? Si delal dobiček.... Vse so ti zarubili ....Zdaj imaš, bedak pijani.... pijanec nemarni...."

"No?"

"Pusti me pri miru!" zamahne. Godrnja nekaj zase, sklanja se in hiti krpat.... Spomni se: Sobota je! In on ne bo imel za vsakosobotno dobro večerjo v gostilni in za požirek za sbotni pribljšek.... Pustolovščina mu postaja prava nova muka.

Sedi in računa....

NOČNA KLINIKA

Stuttgartski zdravnik dr. Breuninger je odprl nenavaden sanatorij, ki bo sprejemal samo paciente z nespečnostjo. Ta sanatorij jim bo na razpolago samo ponoči in tudi ostala praksa v njem je precej nenavadna.

Čez dan bo pacient lahko vršil svoj poklic, a zvečer, namestu da bi šel domov spat, odide pač spat v Breuningerjevo "nočno kliniko". Najprvo se mora v spremnici izpovedati zdravniku vseh skrbi in težav, ki mu ne dado spati.

Zdravljenje je psihoterapevtsko, a vendar uporablja Breuninger tudi fizikalne metode (samo kemičnih uspavil ne nobenih). Zdravnik spremi bolnika v njegovo sobo, ki je poslikana z živimi akvareli, zlasti s pisanim rastinskimi motivi. To vpliva na nespečnega baje pomirjevalno. Pacient ostane potem nekaj časa sam in si izbere kakšno primerno štivo. Posebno sv. pismo je za to svrho baje zelo uporabno. Po potrebi ga traktirajo še z masažo sene in tilnika. Ko je pacient legel, pride zdravnik ponovno, ugasne luč in ostane še toliko časa v temni sobi, da pacient zaspi. Njegova navzočnost zelo pospeši ta trenutek.

Večinoma se bolnik že po nekoliko dneh nauči spati, nakar ga poskusno za nekoliko noči pošljejo domov spat. eČ tu ne najde spanja se vrne v kliniko in tu ga zdravijo potem po psihoterapevtski metodi toliko časa, dokler ni sposoben tudi doma trdnega spanja.

Samomor uradnika brez nameščenja.

V Zagrebu se je na Zrinjskem trgu, ko se je tamkaj sprehajala množica ljudi, z revolverjem ustrelil 22-letni uradnik brez nameščenja Hvoje Ostojič iz Sarajeva.

...SKUPNA... POTOVANJA
in cene vožnji:

		N. Y. LJUBLJANA	ZA TJA IN NAZAJ
ITALIAN LINE:			
"Conte de SAVOIE" preko Genoa	30. SEPTEMBRA	$109.50	$185.50
HAMBURG-AMERICAN LINE:			
"DEUTSCHLAND" pr. Hamburga	27. SEPTEMBRA.	$ 91.73	$171.50
NORTH GERMAN LLOYD:			
"EUROPA" preko Cherbourga	26. SEPTEMBRA	$104.84	$185.50

BOŽIČNI IZLETI se vrše na sledečih parnikih in kot spremljevalec bo vedno kak uradnik od omenjene družbe, ki bo spremljal potnike prav do Ljubljane.

ILE DE FRANCE — — — — — — 25. NOVEMBRA
BERENGARIA — — — — — — — 29. NOVEMBRA
EUROPA — — — — — — — — — 15. DECEMBRA
BERENGARIA — — — — — — — 15. DECEMBRA
ILE DE FRANCE — — — — — — 16. DECEMBRA

Kdor se je odločil za potovanje v stari kraj to leto, naj se takoj priglasi in preskrbeli bomo vse potrebno, da bo udobno in brez vseh skrbi potoval.

PIŠITE ŠE DANES NA:

Slovenic Publishing Company
TRAVEL BUREAU
216 West 18th Street New York, N. Y.

SLOVENIC PUBLISHING CO.
TRAVEL BUREAU
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.
PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POTOVANJE

26. septembra:
Europa v Bremen
Statendam v Boulogne

27. septembra:
Washington v Havre
Mauretania v Cherbourg
Deutschland v Hamburg

29. septembra:
Paris v Havre
Olympic v Cherbourg

30. septembra:
Conte di Savoia v Genoa

2. oktobra:
Resolute v Hamburg

4. oktobra:
New York v Hamburg
Bremen v Bremen
Berengaria v Cherbourg

5. oktobra:
Majestic v Cherbourg

7. oktobra:
Milwaukee v Hamburg
Vollendam v Boulogne
Augustus v Trst
Lafayette v Havre

11. oktobra:
Albert Ballin v Hamburg
Manhattan v Havre
Aquitania v Cherbourg

12. oktobra:
Europa v Bremen

13. oktobra:
Rotterdam v Boulogne

14 oktobra:
Rex v Genoa
Ile de France v Havre

18. oktobra:
Hamburg v Hamburg

20. oktobra:
Bremen v Bremen
Statendam v Boulogne
Olympic v Cherbourg
Paris v Havre

21. oktobra:
St. Louis v Hamburg
Vulcania v Trst

23. oktobra:
Berengaria v Cherbourg

25. oktobra:
Deutschland v Hamburg
Washington v Havre

27 oktobra:
Majestic v Cherbourg

28. oktobra:
Europa v Bremen
Volendam v Boulogne
Conte di Savoia v Genoa

1. novembra:
New York v Hamburg
Aquitania v Cherbourg

4. novembra:
Volendam v Boulogne
Saturnia v Trst
Ile de France v Havre

7. novembra:
Bremen v Bremen

8. novembra:
Albert Ballin v Hamburg
Manhattan v Havre

10. novembra:
Rotterdam v Boulogne

11. novembra:
Milwaukee v Hamburg
Rex v Genoa
Champlain v Havre

15. novembra:
Hamburg v Hamburg
Pres. Roosevelt v Havre
Berengaria v Cherbourg

17. novembra:
Statendam v Boulogne
Paris v Havre

18. novembra:
Augustus v Genoa

22. novembra:
Deutschland v Hamburg
Washington v Havre

25. novembra:
Europa v Bremen
Veendam v Boulogne
Conte di Savoia v Genoa
Ile de France v Havre

29. novembra:
New York v Hamburg
Pres. Harding v Havre

2. decembra:
Volendam v Boulogne
Vulcania v Trst
Champlain v Havre

6. decembra:
Bremen v Bremen
Albert Ballin v Hamburg
Manhattan v Havre
Berengaria v Cherbourg

9. decembra:
Rex v Genoa

13. decembra:
Hamburg v Hamburg
Pres. Roosevelt v Havre
Aquitania v Cherbourg

14. decembra:
Paris v Havre

15. decembra:
Europa v Bremen
Conte di Savoia v Genoa

20. decembra:
Deutschland v Hamburg
Washington v Havre

27. decembra:
New York v Hamburg
Bremen v Bremen
Pres. Harding v Havre
Berengaria v Cherbourg

31. decembra:
Pennland v Havre

V JUGOSLAVIJO
Preko Havre
NA HITREM EKSPRESNEM PARNIKU
PARIS
29. SEPTEMBRA
20. Oktobra — 17. Novembra
ILE DE FRANCE
14. Oktobra — 4. Novembra
LAFAYETTE
7. Oktobra
NIZKE CENE DO VSEH DELOV JUGOSLAVIJE
Za pojasnila in potne liste vprašajte naše pooblaščene agente
General Travel Service, Inc.
Mr. Leo Zakrajsek,
1359 Second Ave., New York City, N. Y.
FRENCH LINE

CENA
DR. KERNOVEGA BERILA
JE ZNIŽANA
Angleško-slovensko Berilo
(ENGLISH SLOVENE READER)
Stane samo
$2.—
Naročite ga pri
KNJIGARNI 'GLAS NARODA'
216 West 18th Street
New York City